

Socialdemokraternes bemærkninger

Bemærkninger

Til nr. 477

Regeringen har i løbet af de seneste 8 år reduceret den årlige ramme for udviklingsbistand fra ca. 1 procent af BNI til ca. 0,82 procent af BNI. Det betyder, at der hvert år er over 3 mia. kr. mindre til bistand, end hvis den ene procent var blevet opretholdt. Regeringen har valgt at fastholde beløbet til bistand på 15,2 mia. kr. i 2010. På grund af inflation er det altså et reelt fald i bistanden. Det er meget uambitiøst i en tid, hvor udviklingslandene rammes særdeles hårdt af den økonomiske krise. I løbet af de næste år vurderer Verdensbanken, at millioner af mennesker vil blive kastet ud i ekstrem fattigdom, at stigende børnedødelighed vil koste hundredetusinder af liv, og at antallet af mennesker, der lider af sult for første gang, vil nå op over 1 mia. Der er derfor i høj grad brug for øget bistand.

Samlet tegner der sig et trist billede af en regering, der har kostet Danmark førerpositionen i verden både på kvalitet og omfang af internationale indsatser inden for klimaområdet og bekæmpelse af fattigdom. Regeringens politik har eksempelvis ført til, at Danmark er faldet fra en førsteplads i udviklingsbistand til en fjerdeplads ved at forlade 1 procent-målsætningen. Danmark har mistet meget af den troværdighed og indflydelse, som fulgte med førerpositionen, og har dermed også fået ringere mulighed for at påvirke andre lande til at øge mængden og effektiviteten af deres bistand, og dermed gøre en positiv forskel, som rækker ud over effekten af egne midler.

Regeringens finanslovsforslag for 2010 ændrer desværre ikke ved dette billede, og tydeliggør regeringens hykleri om, at Danmark skal være frontløber på bistand og klima, alt imens der ikke afsættes tilstrækkelige ressourcer til at opfylde løftet.

Socialdemokraterne ønsker at øge dansk udviklingsbistand til 1 procent af BNI over en årrække – og vil sammen med et nyt ulandspolitisk flertal fremlægge en samlet plan for virkeliggørelsen af denne målsætning. Den øgede udviklingsbistand skal navnlig øge fokus på fattigdomsbekæmpelse, herunder virkeliggørelse af 2015-målene for udvikling:

Udrydde ekstrem fattigdom og sult.

Skolegang for alle.

Ligestilling mellem kønnene.

Nedbringe børnedødeligheden.

Nedbringe dødeligheden blandt gravide og fødende kvinder.

Bekæmpelse af hiv/aids, malaria og andre sygdomme.

Sikre miljømæssig bæredygtig udvikling.

Skabe et globalt partnerskab om udvikling.

Til nr. 478

Som led i fattigdomsorienteringen af den danske udviklingsbistand foreslås det at afskaffe den meget erhvervsrettede del af udviklingsbistanden samt den del, der bogholderiteknisk anvendes til gældslettelse. Det vil frigøre 0,6 mia. kr.

Til nr. 479

Socialdemokraterne foreslår at tilføre 0,3 mia. kr. til SKAT bl.a. til en markant øget toldindsats ved grænserne samt bedre ligning af især større internationale virksomheder. Navnlig i forhold til disse selskaber er det erfaringen, at det er omfanget og kvaliteten af ligningen, der er helt afgørende for skatteprovenuets størrelse.

Til nr. 480

En øget indsats i fartkontrollen vil automatisk give et merprovenu til staten, der her indregnes forsigtigt med 0,3 mia. kr.

Til nr. 481

Vi skal have et sundhedsvæsen i verdensklasse. Ikke desto mindre skal vi hele tiden sørge for, at vi som samfund får mest muligt ud af de ressourcer, vi bruger. Derfor foreslår Socialdemokraterne en reform af medicinområdet, der sikrer sygehusene adgang til at sælge medicin til patienter – og samtidig sikrer, at det danske sundhedsvæsen bruger de billigste medicinprodukter, hvor der ikke er lægefaglige grunde til at vælge et dyrere produkt. En sådan reform forventes at kunne spare det offentlige for ca. 0,5 mia. kr.

Til nr. 482

Det er helt nødvendigt med flere penge til velfærden. Regeringen har med meget stramme budgetter lige siden 2001 holdt den kommunale velfærd i et økonomisk jerngreb. Det har langsomt udhulet velfærden, og det har betydet, at kommunerne alle årene har været igennem hårde sparerunder med nedslidte skoler, flere lukkedage i daginstitutionerne og dyrere mad på plejehjemmene som konsekvens. Socialdemokraterne vil afsætte 1 mia. kr. til at vende den udvikling.

I de sidste to kommunalaftaler har regeringen lovet "løft" på hhv. 350 mio. kr. og 500 mio. kr., men disse løft dækker ikke engang den demografiske udvikling. Når der dertil kommer stigende udgifter til specialområdet, skal budgettet strammes med gradvist færre penge til velfærdsydelser til den enkelte borger som følge.

Derfor foreslår socialdemokraterne at kommunerne tilføres yderligere 1 mia. kr. sådan at serviceniveauet for de ældre ikke bliver forringet i 2010.

Nyt løft i velfærden kræver handling. Konkrete velfærdsrettigheder skal derfor spille en vigtig rolle i at sikre et løft i velfærden i kommuner og regioner. Med velfærdsrettighederne vil borgerne få et anstændigt basisniveau af velfærd på de mest centrale områder – uanset hvilken kommune eller region de bor i.

I 2010 vil vi løfte velfærden og indføre velfærdsrettigheder på fire områder:

Max. 3 børn pr. voksen i vuggestuer

Målrettet undervisningsstøtte til elever som ikke kan læse ved udgangen af 1. klasse.

Tilbud inden 3 måneder for elever med behov for specialundervisning.

Loft over priser for udbragt mad (hovedret og bired) til ældre på 45 kr.

Øget adgang til tilskud til tandbehandling

Til nr. 483

Socialdemokraternes mål er, at alle i Danmark altid kan komme gratis på sygehuset eller til lægen. Alle skal have den bedste behandling uden skelen til pengepungen. Og som fællesskab skal vi offensivt forebygge sygdomme og sikre alle et sundere liv.

Men de sidste mange år er udviklingen gået i den gale retning. Befolkningen deles op i et A- og et B-hold. Dem med sundhedsforsikringer kommer forrest i køen. Dem uden må leve med et offentligt sundhedsvæsen, der har svært ved at følge med udviklingen – selv når det gælder livstruende sygdomme. Samtidig halter forebyggelsen bagefter, middellevetiden er for lav og uligheden i sundhed er stigende.

Derfor er der brug for at investere 1,6 mia. kr. i effektiv kræftbehandling, bedre behandling af hjertepatienter og andre livstruende sygdomme, medicinske patienter og patienter med psykiske sygdomme. Samtidig skal afgifterne på cigaretter sættes op med 10 kr. for en pakke og skattefritagelsen for sundhedsforsikringer skal afskaffes, så den arbejdsløse og pensionisten ikke skal betale for at A-holdet kommer foran i køen til behandling.

Effektiv kræftbehandling

En tredjedel flere danske mænd dør af kræft end svenske mænd, og en fjerdedel flere danske kvinder dør af kræft end svenske kvinder. Det skyldes både, at flere danskere får kræft, og at chancen for at overleve kræft er ringere i Danmark end i Sverige.

Styrkelse af det medicinske område og psykiatrien

Ældre medicinske patienter udgør en af de mest udsatte patientgrupper i sundhedsvæsenet. Uheldigvis har der længe manglet politisk fokus på patienter med kroniske sygdomme og ældre medicinske patienter. Derfor er afdelingerne overfyldte det meste af året og der er patienterne venter urimeligt længe på behandling. Psykiatrien skal have en national handlingsplan.

Bedre forebyggelse af bl.a. kræft og livsstilssygdomme

Nutidens store epidemier som hjertekarsygdomme, kræft og type 2 diabetes er sygdomme, der let kunne være forebygget, men som kun vanskeligt kan helbredes. Derfor skal afgifterne for cigaretter hæves med 10 kr. pr. pakke og der skal gøres en særlig indsats for at sikre børn og unge bedre betingelser gennem en målrettet forebyggelsesstrategi.

Til nr. 484

Regeringen lader helt bevidst uligheden vokse år for år. Med regeringens skattereform bliver der endnu mere til de bedst stillede, mens de dårligst stilledes udbytte er til at overse eller slet ingenting. Det skal der gøres op med.

Først og fremmest skal der gøres op med regeringens fattigdomsskabende ydelser, der både medfører mere ulighed og fattigdom. Det drejer sig ydelser som starthjælp, kontanthjælpsloft og 300-timers-reglen (nu 450-timers reglen). Socialdemokraterne vil afskaffe alle de fattigdomsskabende ydelser, så alle berettigede fremover modtager almindelig kontanthjælp. Ideen med de særligt lave ydelser var oprindeligt, at de skulle motivere til at finde arbejde.

Men de hidtidige erfaringer med ydelserne er, at de først og fremmest skaber fattigdom og isolation fra det øvrige samfund. I en situation med økonomisk krise, hvor ledigheden stiger, er det i højere og højere grad uforeneligt med social ansvarlighed at opretholde de lave ydelser.

Det gælder særligt, fordi flere indikationer peger på, at vi står over for et stigende fattigdomsproblem. De seneste år er antallet af udsættelser i lejeboliger steget – selvom den almindelige velstand er vokset i samfundet. Det rammer mange børn. Beregninger fra AE-rådet

viser, at der nu er omkring 270.000 relativt fattige i Danmark, dvs. med indkomst under 50 procent af middelindkomsten. Hver fjerde fattige har levet i relativ fattigdom i mere end tre år i træk. Modtagerne af de laveste sociale ydelser må i højere grad end andre grupper i samfundet undvære helt basale og essentielle ting i hverdagen – såsom tandlægebesøg, lægeordineret medicin, at give gaver til fødselsdage, tv eller telefon. For børnene betyder det, at de i højere grad end børn af modtagere af normal kontanthjælp må undvære at have venner på besøg, at de ikke kan komme med på skoleudflugter og at de ikke kan dyrke fritidsinteresser. Sammenhængen er deprimerende enkel: Jo lavere hjælp – jo større afsavn. Disse forhold er helt uacceptable i så rigt et samfund som det danske. Et første skridt i bekæmpelse af fattigdommen er at fjerne de meget lave ydelser – og erstatte dem med almindelig kontanthjælp. Udgiften til dette forslag er 0,5 mia. kr. Midlerne tilvejebringes af den generelle reserve på finansloven.

Til nr. 485

I de seneste år er antallet af sygemeldte steget ganske voldsomt, og det er især foruroligende, at antallet af langtidssygemeldte – dvs. sygemeldte med mere end 12 måneders sygdom – er steget med 30-35 procent¹.

Langvarig sygdom ender desværre alt for ofte i førtidspension, og den situation kan både være en økonomisk og social omvæltning, som kan få fatale følger for den enkelte.

Det forværrer situationen, at der er begrænsninger på, hvor lang tid man kan få sygedagpenge. Reglerne er sådan, at man maksimalt kan få sygedagpenge i tre år, og der er en række begrænsninger undervejs, som betyder, at man kan miste sygedagpengene allerede efter et år. Usikkerheden om den fremtidige økonomiske situation kan i sig selv være en meget væsentlig barriere for tilbagevenden til arbejde.

På trods af at brede flertal i Folketinget har forbedret reglerne for forlængelse af sygedagpengene i flere sammenhænge, falder mange sygemeldte stadig igennem det økonomiske sikkerhedsnet. De seneste tal fra 2007 viser, at 1239 personer ikke modtog en alternativ ydelse, da de mistede sygedagpengene.

Socialdemokraterne foreslår derfor, at varighedsbegrænsningen på sygedagpenge ophæves. Samlet set forventes det at øge de offentlige merudgifter med ca. 300 mio. kr.

Til nr. 486

Naturen lider i Danmark. Landbrugets brug af sprøjtegift er steget 18 procent fra en behandlingshyppighed på 2,04 i 2002 til 2,40 i 2007.² 78 procent af de naturtyper i Danmark, som er omfattet af EU's habitatdirektiv, og som burde være særligt beskyttet, er i dårlig tilstand i Danmark.³ I 2007 var der 154.000 hektar braklagt jord. Resultatet af at regeringen ophævede

¹ AE-rådet 2008.

² Miljøstyrelsens Bekæmpelsesmiddelstatistik 2004 og 2007.

³ Danmarks Miljøundersøgelser 2008.

braklægningsordningen er, at der i dag kun er 6000 hektar naturrige brakarealer tilbage svarende til 2 promille af landbrugsarealet.⁴

Miljøprofessor Carsten Rahbek, Københavns Universitet, har i den forbindelse udtalt "Der er sket et kolossalt tab af biologisk mangfoldighed", ligesom miljøprofessor Peter Esbjerg, Københavns Universitet, har fastslået, at "Danmark er i forvejen et ret forarmet land rent naturmæssigt, og når man så pløjer så store naturarealer op, går det altså rigtig galt".⁵ Derfor er der et stort behov for at stoppe de sidste 8 års nedprioritering af natur- og miljøindsatsen. Socialdemokraterne vil fremlægge udspil om mere og bedre natur til gavn for almindelige danskere finansieret via omlægning af landbrugsstøtten.

Til nr. 487

Én mio. danskere er dagligt udsat for uacceptabel dårlig luftkvalitet. Partikel- og luftforureningen fra bl.a. dieseldrøjetøjer estimeres årligt at forårsage 3.400 for tidlige dødsfald, 160.000 astmaanfald samt 2 mio. sygedage pga. luftvejssygdomme. Ifølge Miljøstyrelsen er 150.000 boliger i Danmark stærkt vejstøjbelastede, mens 700.000 boliger er belastet med vejstøj, der overstiger den vejledende grænseværdi. Støj vurderes at være skyld i mellem 200 til 500 dødsfald årligt ifølge Miljøstyrelsen. Socialdemokraterne vil bruge 100 mio. kr. på at gøre byerne grønnere, sundere og sikrere at leve i og transportere sig rundt i. Der skal investeres i støjbekæmpelse, og bekæmpelse af luft- og partikelforurening, ligesom kvaliteten af de grønne rum og tilgængeligheden til hverdagsnatur i byerne skal øges.

Til nr. 488

Den generelle reserve på 1,5 mia. kr. udmøntes.

Til nr. 489

Reserven anvendes blandt andet til følgende formål.

Forbrugerbeskyttelse

Socialdemokraterne vil styrke forbrugerbeskyttelsen ved at øge den årlige bevilling til Forbrugerombudsmanden med 8 mio. kr.

Baggrunden for denne styrkelse skal ikke mindst findes i den indsats, der er bred enighed om skal finde sted omkring styrkelse af indsatsen overfor prismarkedsføring, der bl.a. skal sikre, at skiltningsreglerne overholdes. En effektiv håndhævelse er af afgørende betydning af hensyn til forbrugerbeskyttelsen, og af hensyn til at skabe lige konkurrencevilkår mellem de erhvervsdrivende. Det er afgørende, at det moment, nye retningslinjer vil have for indsatsen for en troværdig prisskiltning, følges hurtigt op med sanktioner overfor de virksomheder, der vil drive forretning på at snyde forbrugerne om besparelser mv. Det kræver midler til Forbrugerombudsmanden. Et andet problem er, at danske erhvervsdrivende er udsat for en betydelig konkurrence fra erhvervsdrivende i udlandet – dels via internettet dels via grænsehandel – og ofte sker der overtrædelse af markedsføringsretten. Forbrugerombudsmanden har i dag kun begrænsede ressourcer til at rejse sager mod erhvervsdrivende fra udlandet, der retter deres markedsføring mod

⁴ Danmarks Statistik 2009.

⁵ Politiken 29. september 2008.

danske forbrugere, hvortil kommer, at grænseoverskridende sager ofte viser sig komplicerede med hensyn til fastlæggelse af værneting og lovvalg samt i samarbejdet med udenlandske myndigheder. Forbrugerombudsmanden skal også styrkes med henblik på en øget indsats i EU-samarbejdet på forbrugerbeskyttelsesområdet.

Trafik

Antallet af dræbte og tilskadekomne i trafikken er alt for højt. Derfor vil Socialdemokraterne styrke indsatsen for bedre færdselssikkerhed. I 2008 blev 401 mennesker dræbt i trafikken, en stigning på 31 procent i forhold til 2006. I 2009 tyder alt på, at antallet af trafikdræbte, vil havne på niveau med 2008. Derfor er der behov for en akutupakke, der skal øge trafiksikkerheden.

Færdselspoliti skal på gaden i det omfang, som det er forudsat i politireformen, der skal oprettes såkaldte "klippezoner" i områder med udsatte trafikanter (daginstitutioner, skoler, idrætsfaciliteter og ældreboliger), stærekasser skal sættes op, hvor der er mange trafikulykker og kommunernes muligheder for at etablere cykelstier og andre færdselssikkerhedstiltag skal forbedres.

Kultur

Socialdemokraterne ønsker overordnet set at give kulturen et samlet løft gennem en langsigtet helhedsplan, som afspejler, at kunst og kulturel udfoldelse er et vigtigt samfundsanliggende. Det er en fælles pligt at sikre kunstproduktion, kulturformidling og mulighed for kreativ udfoldelse på et meget højt niveau til gavn for både børn og voksne i Danmark, uanset social baggrund og uanset om man bor i byen eller på landet.

Socialdemokraternes finanslovsforslag på kulturområdet sætter i 2010 særligt fokus på følgende initiativer:

Børn og unges adgang til kultur: Vores børn skal lære at begå sig som kritiske, sansende og selvstændige medborgere ved at styrke deres adgang til kultur, kunst og kreative udtryksformer. Lige adgang til kulturen skaber større kulturel lighed, og derfor skal der være initiativer, der kan bringe kulturen tættere på børn med svag økonomisk hjemmebaggrund.

Rytmask musik: Socialdemokraternes finanslovsforslag sætter kulturen tæt på borgerne i centrum med øget fokus på rytmask musik.

Øvrige initiativer: Socialdemokraterne vil ikke, som regeringen, underlægge spillesteder og teatre urimelige besparelser. Vi vil derimod styrke den uafhængige kultur gennem Kunstrådet og sikre egnsteatrene og den smalle litteratur, som alle er pressede områder. Computerspil er en ny kulturel udtryksform tæt på borgerne, som skal styrkes.

Til nr. 490

Socialdemokraterne vil gennemgå erhvervsstøtteordninger og erhvervstilskud for at luge ud i de mest udsigtsløse støtteordninger. En kontant oprydning vurderes at kunne frigøre 0,5 mia. kr., der kan sikre en klarere prioritering af vækst- og innovationsfremmende erhvervstiltag.

Til nr. 491

Staten bruger hvert år flere mia. kr. på at købe konsulentytelser. Ifølge Ugebrevet A4 (2009) blev der alene i 2008 brugt 3,7 mia. kr. Der er ingen tvivl om, at nogle af disse ydelser har en værdi, men der bør strammes op – og Socialdemokraterne vil hellere bruge ressourcerne på velfærd frem for på dyre management- og konsulentbureauer. Der forventes, at man kan spare 0,7 mia. kr.

Til nr. 492

Der er et stort behov for at stoppe de sidste 8 års nedprioritering af natur- og miljøindsatsen. Socialdemokraterne vil fremlægge udspil om mere og bedre natur til gavn for almindelige danskere med en ramme på 0,4 mia. kr. finansieret via omlægning af landbrugsstøtten.

Til nr. 493

Der reserveres 13 mia. kr. til vækstinitiativer.

Til nr. 494

Opdelingen af danskerne i A- og B-hold i adgangen til sundhedsydelser accelereres af skattefradraget for sundhedsforsikringer. Derfor vil Socialdemokraterne afskaffe fradraget. Initiativet vil give et provenu på 0,7 mia. kr. Flere midler til SKAT forventes at give et merprovenu på 0,3 mia. kr. det første år.

Til nr. 495

Alt for mange danskere dør af kræft som følge af rygning. For at tilskynde flere til at stoppe med at ryge, og afholde især unge fra at begynde med at ryge, øges afgifterne på cigaretter med 10 kr. pr. pakke inklusiv moms. En ændring vil give et provenu på 0,9 mia. kr.